

ВІСНИК

ЛУГАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ

№ 2 (261) січень 2013

Частина II

Засновано в лютому 1997 року (27)
Свідоцтво про реєстрацію:
серія КВ № 14441 - 3412ПР,
видане Міністерством юстиції України 14.08.2008 р.

Збірник наукових праць внесено до переліку
наукових фахових видань України
(педагогічні науки)
Постанова президії ВАК України від 14.10.09 №1-05/4

Журнал включено до переліку видань реферативної бази даних
“Україніка наукова” (угода про інформаційну співпрацю
№ 30-05 від 30.03.2005 р.)

Рекомендовано до друку на засіданні Вченої ради
Луганського національного університету імені Тараса Шевченка
(протокол № 4 від 30 листопада 2012 р.)

Виходить двічі на місяць

Засновник і видавець
ДЗ “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор - доктор педагогічних наук, професор Курило В. С.

Заступник головного редактора -

доктор педагогічних наук, професор Савченко С. В.

Випускаючі редактори -

доктор історичних наук, професор Бур'ян М. С.,

доктор медичних наук, професор Виноградов О. А.,

доктор філологічних наук, професор Галич О. А.,

доктор філологічних наук, професор Глуховцева К. Д.,

доктор педагогічних наук, професор Горошкіна О. М.,

доктор сільськогосподарських наук, професор Конопля М. І.,

доктор філологічних наук, професор Синельникова Л. М.,

доктор педагогічних наук, професор Харченко С. Я.

Редакційна колегія серії “Філологічні науки”:

доктор філологічних наук, професор Блохіна Н. Г.,

доктор філологічних наук, професор Галич В. М.,

доктор філологічних наук, професор Глуховцева К. Д.,

доктор філологічних наук, професор Грищенко П. Ю.,

доктор філологічних наук, професор Зеленько А. С.,

доктор філологічних наук, професор Фоменко В. Г.,

доктор філологічних наук, професор Дмитренко В. І.,

доктор філологічних наук, професор Синельникова Л. М.,

доктор філологічних наук, професор Трошева Т. Б.,

доктор філологічних наук, професор Черемиський П. П.

РЕДАКЦІЙНІ ВИМОГИ

до технічного оформлення статей

Редколегія “Вісника” приймає етапі обсягом 4-5 сторінок через 1 інтервал, повністю підготовлених до друку Стагп подаються надрукованими на папері водному примірнику з додатком диска, Набір тексту здійснюється формам Microsoft Word (.doc, .rtf) шрифтом № 12 (Times New Roman) на папері формату А4; усі поля (верхнє, нижнє, праве П ліве) — 3.8 см . верхній колонтитул — 1,25 см , нижній — 3,2 см ,

У верхньому колонтитулі зазначається Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка .№ ** (***) , 2012

Стат у “Віснику” повинні бути розміщені за рубриками

Інформація про УДК розташовується > верхньому лівому кутку без відступів (шрифт нежирний) Ініціали і прізвище автора вказуються в лівому верхньому кутку (через рядок від УДК) з відступом 1.5 см (відсіли першого рядка), шрифт жирний Назва статті друкується через рядок великими літерами (шрифт жирний).

Зміст статті викладалася за планом постановка проблеми в загальному вигляді га її зв'язок з важливими науковими чи практичними завданнями, аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання цієї проблеми та на які спирається автор; виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми, яким присвячується ця стаття, формулювання цілей статті (постановка завдання); виклад основного матеріалу дослідження з певним обґрунтуванням отриманих наукових результатів, висновки з цього дослідження й перспективи подальших розвідок у цьому напрямку. Усі перелічені елементи повинні бути стилістично представлені в тексті, але ірафічно виділяти їх не треба

Посилання на цитовані джерела подаються в квадратних дужках після цитати Перша цифра — номер джерела в списку літератури, який додається до статті, друга — номер сторінки, наприклад [1, с 21] або [1, с 21. 2. с 13 - 14] Бібліографія і при необхідності примітки подаються в кінці статті після слова “Список використаної дператури або після слів “Список використаної літератури і примпки” (без двокрапки) у порядку цитування П оформляються відповідно до загальноприйнятих бібліографічних вимог. Бібліографічні джерела подаються підряд, без відокремлення абзацем. ім я авюра праці (або перше слово п назви) виділяється жирним шрифтом

Статтю закінчують 3 анотації обсягом 8 рядків українською, російською та англійською мовами із зашачешіям прізвища, ім'я та гю-батькові автора, назви стали та ключовими словами (3-5 термінів)

Стаття повинна супроводжуватися рецензією провідного фахівця (доктора, професора)

На окремому аркуші подається довідка про автора (прізвище, ім'я, по батькові, місце роботи, посада, звання. \чений сіупінь. адреса навчального закладу, кафедри, домашня адреса, номери телефонів (службовий, домашній, мобільний)

21. Юніна О. В., Литвиненко Н. О. Образ Парижа в романі
Оноре де Бальзака "Батько Горіо"..... 122

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

22. Бродська О. О. Гра і дійсність у п'єсі "Зелений какаду"
Артура Шніцлера..... 128
23. Бродюк Ю. М. Генеза терміна "поетика" крізь призму
сучасного літературознавства..... 135
24. Воробкало М. О. Інтертекстуальність п'єси Л. Лунца
"Город правды"..... 141
25. Гладир Я. С. Конфлікт "вільного кохання" з інстинктом в 146
романі В. Винниченка "Записки кирпатого Мефістофеля".....
26. Дубравська З. Р. Роль англійської літературної спадщини у
формуванні світогляду Мартіна Ідена..... 152
27. Інденко Н. О., Шутько О. О. Гра як модель світосприйняття
в романі Дж. Фаулза "Жінка французького лейтенанта"..... 158
28. Колісник С. О., Яровенко Т. С. Дослідження
кіровоградських науковців з позицій актуальності створеної
бази напрацювань материкового винниченкознавства..... 165
29. Коржик У. З. Графічна організація поетичного тексту..... 172
30. Кудряшова О. В. Прийоми мелодизації у збірці Мар'яни
Савки "Квіти цмину"..... 178
31. Миронюк В. М. Форми вираження авторської свідомості в
малій прозі Марка Черемшини..... 185
32. Нестеренко Ю. В. Есеїзм як стильова домінанта художнього 191
тексту.....
33. Останіна Г. Г. Антична модель орієнталізму..... 197
34. Роль Л. В. Актуалізація української націоналістичної думки
на сторінках журналу "Пробоем"..... 203
35. Сапун М. В. Тракткування, тлумачення чи інтерпретація
художнього твору - проблема співвіднесеності термінів..... 214
36. Сіробаба М. В. Королівський вінок сонетів Ю. Назаренка як
новітня поетична форма..... 220
37. Смірнова Н. П. Функції заголовків українських літературних
казок ХХ ст..... 225
38. Швець Г. В. Дослідження текстів української літератури з
погляду життєвої позиції "право на життя" (проблема аборту
та дітозгубництва)..... 230
39. Яровенко Т. С. Актуальність внеску кіровоградських
науковців у створення вітчизняного (материкового) напрямку
дослідження життєпису і творчої спадщини Євгена
Маланюка..... 236
- ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ..... 244

need to relate their existence to general cultural phenomena. The problems of everyday life practices, socio-cultural influences on the mass consciousness are concerned in the paper.

Attention is paid to the mutual influence of market ideology and the existential experience on the formation of the image of a modern mining town.

Key words: city, text, existential problem, a cultural phenomenon.

Стаття надійшла до редакції 15.09.2012 р.

Прийнято до друку 30.11.12 р.

Рецензент - д. філол. н., проф. Фоменко В. Г.

УДК 821.111.09-3

О. Є. Юніна, Н. О. Литвиненко

**ОБРАЗ ПАРИЖА В РОМАНІ ОНОРЕ ДЕ БАЛЬЗАКА
“БАТЬКО ГОРЮ”**

Місто, місце перебування людей, завжди цікавило письменників та поетів. “Місто - транснаціональний феномен, який визначає культурний розвиток усього людства” [I.e. 211]. З одного боку місто можна розглядати як сукупність людей, його мешканців, а з іншого - як самостійний організм. Місто є невід’ємною частиною культури людства. В західноєвропейській літературі образ міста грає помітну роль уже в античній міфології. Поступово воно перестає бути тлом, на якому розгортаються події, і набуває самостійності. У XIX столітті урбаністичний напрям в літературі привертає увагу Оноре де Бальзака, Віктора Гюго, Чарльза Діккенса та інших письменників. У більшості митців урбаністична тематика переростає в міфологію міста, що відображала зміни в житті людства XIX століття. Місто стає формою життя людства, яка захоплює в себе всю націю. Інтерес до урбаністичної тематики не зникає і в сучасній літературі: в останні роки з’явилося багато художніх творів, присвячених темі міста та взаємовідносин міста й людини.

Багато вчених присвятило свої наукові праці аналізу створення образу міста в літературі. Д. Д. Обломівський, Б. А. Гріфцов, Є. П. Кучборская, Н. І Муравйова, Р. А. Резнік, Б. Г. Реізов є відомими дослідниками, які займалися дослідженням творчості Оноре де Бальзака та образом Парижа в його творах. Їх праці стали основою для нових літературних наукових пошуків. І запропонована робота, виконана відповідно до комплексної теми кафедри всесвітньої літератури Луганського національного університету імені Тараса Шевченка, стане ще одним поглядом на зазначену проблему.

Мета статті полягає у розгорненні та аналізі образу Парижа в романі Оноре де Бальзака “Батько Горіо”.

Париж - місто з багатою історією, яке пережило безліч змін за своє існування. Його специфічний образ, його соціальні та моральні контрасти давно вже привертала увагу письменників. Вони зображують не лише велич Парижа, його храми та палаци, але й пануючі звичаї, закони, контраст між багатством та крайньою бідністю.

Бальзак створює загалом реалістичний образ міста, прийнявши за естетичне кредо достовірне зображення життя.

Париж у Бальзака зображується з різних боків. Необхідно виділити два основні види епіки в його романах. Умовно кажучи, це проза виняткової реальності (проза ідеалу, абсолютна проза) та проза домінуюча, звичайної реальності (відносна проза). Абсолютна епіка - це духовний, світлий Париж. Центральні образи - Поліна Годен, учень Лавріль, студент Б'яншон - люди, які мають працелюбну та самовіддану люблячу душу.

Відносна проза Бальзака проявляється в створенні образу Парижа типового, земного, недосконалого. Це образи Ежена де Растіньяка та бунтівника Вотрена.

Роман “Батько Горіо” знаменує новий етап у творчому розвитку Бальзака. як і весь 1835 рік. У романі за зовнішнім фасадом буденності сховані найбільші трагедії людського життя. “Батько Горіо” не є історією життя одного персонажа - це зріз життя суспільства в певний період його розвитку.

Оноре де Бальзак достатньо повно розкрив образ Парижа. У його творчості Париж - “це місто-маяк провінційних честолюбців, які злітаються до нього наче метелики на вогонь” [2, с. 47].

У романі “Батько Горіо” було покладено початок зображення Парижа в творчості Бальзака. Автор прагне виявити драматизм життя того часу і його приховані пружини, він відображає і тлумачить зовнішню дійсність. Тут він зображує велич та багатство одночасно з убогістю. На початку роману ми переміщаємося до катакомб Парижа. Пансіон Воке - це не нарядний Париж, а передмістя, де проживає дрібний міський народ. Б. Г. Реізов помічає з цього приводу, що “драма роману розвивається в паризькому “пеклі”, однією з тортур якого є вульгарність та злидні” [2, с. 17].

Характеристика пансіону підкреслює застарілість та старомодність речей і людей, що знаходяться в ньому. “Тут є меблі “вигнані звідусіль, незламні та поміщені сюди, як поміщають відходи цивілізації в лікарні для невиліковних”, меблі “старі, ледь живі”; “мерзенні гравюри, від яких втрачаєш апетит”. Тут, нарешті, постійно зустрічаються погаслі, вицвілі очі, “зморщені” обличчя, тіла, які зберегли лише “залишки краси” [3, с. 92].

Пансіон пані Воке є своєрідним зосередженням, символом соціальних та моральних законів, характерних для Франції в період життя Бальзака.

Ця загальна атмосфера бідноти, згасання, холоду пансіону посилюється нудотним запахом, який стоїть тут. “В ньому відчувається затхлість, пліснява, гниль; він викликає здригання, льє чимось промоклим в ніс, просочує собою одяг, віддає їдальнею, де закінчили обідати; смердить кухню, лакейською, фурманською” [3, с. 8]. Автор не лише змальовує нам приміщення, але, й змушує нас вдихнути отруйний, страшний запах, яким дихають жителі пансіону.

Опис будинку пані Воке закінчується узагальненням: “Стисло кажучи, тут царство злиднів, де немає натяку на поезію, злиднів потертих, скарєдних, згущених. Хоча вони ще без дірок та без лахміття, але скоро перетворяться в тлін” [3, с. 9].

У цьому зображенні оточення вже є попередня характеристика діючих персонажів. Риси їх загального портрета закладені в описі житла. Таким чином, читач поринає в атмосферу цього маленького світу. Але пансіон не єдиний центр роману. Салон Сен-Жерменського передмістя, аристократичні особняки - це інша частина міста. Це два полюси Парижа - низ та верх, земля та небо, пекло та рай. Зверху - розкіш, внизу - злидні. Бальзак постійно порівнює ці два світи. Злидні на тлі розкоші, розкіш на тлі злиднів. Верх та низ у Бальзака стикаються один з одним, один в одному відображаються, один від одного залежать - вони ніби створюють двоєдиний образ. Тут Горіо, Растіньяк, Вотрен, віконтеса де Босеан майже в однаковій мірі можуть претендувати на головне місце у творі. При цьому кожен з них уявляє окрему соціальну групу та відповідний їй погляд: Горіо - буржуазну, Растіньяк - провінційне міщанство, віконтеса - паризьке вище міщанство, Вотрен - злочинний світ.

Найбільш яскрава безсердечність показана в історії життя батька Горіо, яку спостерігає Растіньяк. Горіо - багатий купець, який здобув свій статок не зовсім чесно. Більш за все на світі він любить своїх двох донечок, яким забезпечив розкішне щасливе життя, для їх виконував всі забаганки, віддав заміж одну за графа, іншу за банкіра, дав обом велике придане. Але незабаром після заміжжя вони стали соромитися свого простого батька, згадували про нього лише тоді, коли їм були необхідні гроші на розваги та коханців.

А батько був радий служити і навіть в якості гаманця, він віддавав, віддавав, і віддав усе, остаточно зубожівши. Кульмінацією роману стала наступна сцена. Батько Горіо віддав останні свої гроші для щастя одній зі своїх дочок, але тут несподівано прийшла друга донька та попросила дуже велику суму грошей, бо її чекала ганьба та злидні. У Горіо розривалося серце від того, що він не міг допомогти, старий готовий був на все: пограбувати банк, продати себе в солдати, лише б

наблюдается противопоставление двух социальных миров: сверху - буржуазное и великосветское общество, внизу - мир бедности. Охарактеризованы два основных вида эпики в его романах. Это проза исключительной реальности (проза идеала, абсолютная проза) и проза обычной реальности (относительная проза).

Ключевые слова: город, Париж, эпика.

Iunina O. E., Litvinenko N. A. The Image of Paris in Honore de Balzac's Novel "Father Horio"

The article is devoted to investigation and analysis of the image of Paris in Honore de Balzac's novel "Father Horio". Paris is a city with rich history which had experienced a lot of changes during its existence. Balzac creates a real image of the city. There is an opposition of two social worlds in the novel: at the top - a bourgeois society, at the bottom - the world of the poor. Two main types of epic poetry are characterized in his novels. These are the prose of exceptional reality (absolute prose) and the prose of usual reality (relative prose).

Key words: city, Paris, epic poetry.

Стаття надійшла до редакції 11.09.2012 р.

Прийнято до друку 30.11.12 р.

Рецензент - д. філол. н., проф. Шестопалова Т. П.